

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru România:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani

Redacția și administrația: Strada Popăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Ti-
pografia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la loterie”.

Șovinism pe teren economic.

În numărul din urmă vorbind la acest loc despre congresele pentru împedecarea emigrărilor, am zis, că Maghiarii și în acțiunile economice sunt stăpâniți de șovinism de rasă. În toate vor ca numai elementul maghiar să profite, să se sporească și întărească.

Ziarele maghiare vorbind despre congresul din Timișoara dau expresiune acestei direcții și pretind ca toate acțiunile să se facă în interesul maghiarismului.

Vom cita aci numai două voci de ziare.

„Magyarország” zice, că răul conștient în aceea, că pământul în Ungaria nordică trece în posesia Prusacilor, ear' în Ardeal în mâni românești și aceasta trebuie împedecată.

„Egyetértés” zice următoarele:

„La studiarea chestiei de emigrare și la sanarea marilor rele, cari sunt împreunate cu emigrarea, trebuie să fie normative în locul prim punctele de vedere naționale maghiare. Nu ninerarea naționalităților, ci întărirea maghiarismului, susținerea și augmentarea forțelor naționale maghiare trebuie să preo-
cupe atât guvernul, cât și legislația.”

Așa dar' și pe terenul economic, ca și pe cel politic și cultural se declară lupta maghiarismului contra naționalităților. Aceste și aici trebuie reduse și în cât se poate făcute dependente de proprietarii maghiari.

Dar' mai mult. Se pretinde a se lua măsuri, ca proprietarii nemaghiari să poată fi ori când desmoșteniți, scoși din moștile lor.

Așa se vede, că congresul sârbesc va cere aceasta de la guvern. Acum se fac pregătiri pentru ținerea acestui congres, care se va ocupa cu rezolvarea chestiei sârbești, respective ardeleni, înțelegând sub aceasta întărirea și sporirea maghiarismului în Ardeal.

Beksic, marele propagator al colonizărilor, a trimis la președinția acestui congres un memorandum în care înșiră principiile și modalitățile, cari sunt a se aplica la rezolvarea „chestiei ardeleni”.

Comentând acest memorandum „Magyar Szó” se ocupă cu chestia ardelenă, dar' cere lucruri cu mult mai radicale, ca șovinismul Beksic.

Soartea Săcuii și a Ardealului — zice „Magyar Szó” — depinde de la teritorul, ce-l ocupă comitatele Târnavelor și mici. Acest teritor trebuie colonizat cu Maghiari, cari să fie legătura între Săcui și ceilalți Maghiari. În general „M. Szó” crede, că Ardealul numai așa se poate „salva”, dacă se vor face colonizări. Anume emigrările trebuie să li se dea o altă direcție, nu cum o au acum. Trebuie, ca Maghiarii, cari nu pot trăi în satul lor, să nu fie lăsați a se duce în America sau altundeva, ci colonizați în Ardeal, ca acesta să se umple de Unguri.

Spre acest scop e de lipsă însă să se cumpere pământ și aci „M. Szó” apelează la guvern și la legislația țării, ca aceasta să facă tot ce-i stă în putere.

Anume „M. Szó” zice, că trebuie imitat modelul din Posen votând legislația o lege, prin care să se decreteze, că ori-ce moșie să poată rescumpăra din partea statului, dacă aceasta o pretinde interesul național. Aceasta să afle și în legislația prusacă și în cea engleză. Pentru-ce să nu ia o asemenea măsură și legislația maghiară? Prin aceasta statul an de an ar pute desmoșteni cățiva Români, împorând moștile lor cu coloniști unguri.

La asemenea măsuri avem să ne așteptăm în un timp mai apropiat sau mai depărtat, față de cari noi trebuie să ne apărăm cu toate forțele, ce ne stau la dispoziție.

Sibiu, 15 Aug. 1902.

Italia și tripla alianță. Ziarul „Piccolo” din Triest publică răspunsul profesorului și fostului ministru italian Luigi Luzzatti cu unele observații, pe cari le-a făcut ziarul „Pester Lloyd” în privința avantajelor ce le-a oferit tripla alianță. Luzzatti în declarațiunea sa dă asigurarea, că Italia știe și vrea să respecte amicitia puterilor aliate, dar' nu suferă curatela lor. Dacă puterile fac Italia responsabilă pentru neazurile și nenorocirile ei, demnitățile care ea progresele noastre și nu le ascrie totdeauna favorului tripliei. Atât alianțe politice, cât și amicitii personale numai încrederea reciprocă și interesul comun le poate întări.

Prusia și Polonia. Guvernul prusian a hotărât înființarea unei universități germane în Posen. Se vor cultiva în această universitate științele naturale, comerciale și industriale.

Parcă Polonia ar pute fi siliți să se însorice la această universitate!

Miscarea albaneză. „Pol. Corr.” comunică textul unei adrese, pe care ar fi îndreptat-o către Sultanul căpeteniile tuturor comitetelor și societăților albaneze. Nu se pune însă, dacă adresa a și ajuns la Sultanul. Autorii adresei se numesc „Comitetul tuturor conducătorilor albași, mohamedani, catolici și ortodoksi, precum și al tuturor reuniunilor și societăților din Albania și afară de ea”. Ei spun, că condițiile de existență ale poporului albanez sunt miserabile. Tratatul de Berlin l-a dat pe Albanezi cu mâinile legate în puterea Grecilor și a Slavilor. După-ce descriu neglijarea Albaniei, zic: „Săntem siliți să stăm zi și noapte cu armele în mână, ca să ne apărăm de străini la frontiera Greciei, Bulgariei, Sârbiei și Muntenegrului. Noi avem pentru vilietele noastre o altă administrație, de cum e cea din Africa și Asia, ca să putem trăi sub supremația M. V. ca popor liber și civilizat în mijlocul imperăției noastre”. Se proclamă apoi Castriciota cu unanimitate de conducător, declarându-se totodată, că insistând guvernul pe lângă sistemul de până acum, poporul albanez e pregătit să-și câștige singur libertatea.

Consulat rusesc în Praga. Ochiul de mult dorește să aibă un consulat rusesc în Praga. Acum de nou cer dela ministrul comun de externe înființarea consulatului arătând, că la esoposiția din Petersburg la 1904 vor lua parte mulți neguțători și industriași ochi și le vine preste mână a trata cu ambasadorul rusesc din Viena.

Administrația maghiară se deoache tot mai mult. În ultima ședință a comitetului adm. din comitatul Ung a raportat vice-comitele, că pe baza cercetărilor făcute e silit a recunoaște că funcționarii municipali, primari și funcționari de stat s'au făcut vinovați de neglijențe — prea eufemistic! — și chiar violări de lege, în 34 comune nu s'a renoit primăria

și consiliul comunal de 10 ani. (Pentru-ce a durmit dl vice-comite?) La alegerile distale s'au comis abuzuri, cari întrec și pe cele permise în Ungaria, și în Ungaria se permit foarte multe. Comit. adm. a introdus deoimdată contra primpretorului Ștefan Tomcsányi și a pretorului A. Kutin cercetare provisoră, ear' contra primarilor și notarilor — cari sigur au escutat numai ordinele pașalelor lor — cercetare disciplinară.

Pactul.

Greutăți invingibile păreau a sta în calea încheierii pactului vamal între ambele jumătăți ale monarhiei noastre. Declararea independenței teritorului vamal cu măsurile sale prohibitive avea să anune lupta între statele imperiului nostru. Aceasta însă ar fi fost daunoasă din toate punctele de vedere. Spre delăturarea acestui rău a intervenit în mai multe rânduri însuși Maiestatea Sa, exprimându-și dorința de a se încheia pactul, ceea-ce în sfârșit s'a și întâmplat.

Prim-ministrul Körber și-a vizitat la Râdote pe colegul său Széll și după o conșelegere de o zi și jumătate au căzut de acord în toate privințele.

După enunțările ziarelor semiofici-oase cei doi prim-ministri au căzut de acord următoarele: 1. Darea de transport maghiar încheiat în circulațiunea de transit, ear' în circulațiunea internă se reduce. 2. Efectele publice maghiare în Austria sunt scutite de dare. 3. Atât stabilimentele comerciale austriace cât și cele maghiare nu sunt supuse la dare.

Dreptul de tarif liber al drumurilor de fer rămâne neatinse în fiecare stat. Clausula vamală asupra vinului italian numai se modifică și nu se șterge, astfel că Italiei l'ar permite să impoarte în Austria și Ungaria pe lângă un favorabil titlu vamal o cantitate anumită 4—500.000 măzi metrice de vin. Guvernul maghiar trebuie să facă Italiei, în chestiunea importului de vin acest favor fără de care încheierea convențiunii comerciale cu Italia ar fi absolut imposibilă și care a influențat chiar și asupra încheierii triplei alianțe. Titlul vamal asupra vinului se va ridica însă astfel ca importul anual al vinului italian să nu treacă peste o jumătate milion hectolitri.

În aceste chestiuni cei doi miniștri au ajuns la înțelegere deplină. N'au putut însă conveni asupra convențiunii veterinare în care Austria pretind ca animalele să fie vizitate la frontieră, și ca dreptul de vizitare să fie rezervat numai unei comisii austriace, care va decide dacă animalele sunt sănătoase sau bolnave. În opoziție cu pretensiunea austriacă guvernul maghiar a cerut ca să se institue la fața locului o comisiune mixtă și și aceea numai în cazuri suspecte să fie consultată și să decadă asupra animalelor pe cari le-ar afla bolnave. Punctul de vedere al guvernului maghiar a fost primit în chestiunea veterinară.

În privința clausulei loialității, guvernul maghiar în baza art. de lege XLIX. din 1899 va sprigini și favoriza și în viitor astfel de rami industriale, cari în Ungaria nu se cultivă. Guvernul maghiar își rezervă dreptul de a sprigini direct și indirect industria maghiară. Ultimul punct principal asupra căruia cei doi miniștri prezidenți încă n'au putut căde de acord este tariful vamal general.

În chestiunea dării de transport guvernul maghiar cedează, fiind aceasta atât în interesul ei, cât și al Austriei. În circulațiunea internă se va reduce darea de transport, ear' în circulația transitorică esternă darea va fi total oasată.

Relativ la darea de rentă guvernul austriac a acceptat propunerea guvernului maghiar, ca renta maghiară în Austria să fie scutită de dare.

Din toate chestiunile pactului două formează cele mai serioase dificultăți la încheierea lui: clausula referitoare la importul vinului italian și asupra dispozițiilor veterinare. Importul a 1/2 milion măzi metrice de vin italian pe lângă o taxă vamală de 8—10 franci însemnează o lovitură adusă viniculturii maghiare și totodată o complicațiune în economia internațională. Ear' importul de bovine supus la comisiune veterinară austriacă poate să fie o lovitură mortală pentru agricultura țării noastre.

Trecând peste aceste două dificultăți pactul se poate considera de încheiat. Prim-ministrul maghiar pleacă azi la Ischl ca să raporteze Majestății Sale asupra rezultatelor la cari a ajuns în chestiunea încheierii pactului.

FOIȚA „TRIBUNEI.”

Unificarea limbii literare române.

(Urmare).

III.

„Acolo, unde astăzi lipsește în limbă un cuvânt, ear' ideea trebuie neapărat să fie introdusă, vom primi cuvântul înțelegând în celelalte limbi române, mai ales în cea franceză. (Nu vorbesc de terminii tehnici). O condițiune esențială aici, că să nu schimosisim chiar și numele proprii din autorii clasici, după-cum le-au schimosisit Francezii și să zicem Horace, Titu Live, Aristot, cum zic și scriu mai toți căți vin din Franța, în loc de Horatius, Titu Liviu, Aristoteles. În acestea și în multe altele limba italiană ar fi poate mai bun model pentru noi, fiind mai asemenea în forme celei române.

„Și în privința acestui principiu credem, că ne putem ușor înțelege mai toți scriitorii. El deschide poarta cea mare pentru neologismele ce se introduc și trebuiesc să fie introduse în vechia limbă română. O transformare așa de radicală a statului român și în genere a provinciilor locuite de Români, precum s'a întâmplat dela 1848 încoace, nu s'a putut face fără a lăsa urma adânci în limbă. Sute de organizații nouă, mii de idei nouă, mulțime de cuvinte nouă — altfel nici nu se pută.

„Numai să nu uităm nici cele două îngrădiri puse principului de mai sus: întâiu, neologismele de introdus trebuiesc luate din limbile române, ear' nu din limbi, cari ne sânt cu totul străine, precum ar fi cea germană sau maghiară...”

„Al doilea, neologismele sânt numai atunci de primit, când ne lipsește cuvântul în limba de până acum, ear' ideea trebuie neapărat să fie introdusă. Acest neapărat cere oare-care cumpănire. Nu lenea unui traducător din limbi străine de a găsi, fie și prin mai multe cuvinte, expresia congruentă în limba română, poate să autorizeze un neologism. Noi nu putem primi măsura în ochi (n. Augenmaas) în locul măsurii după simpla vedere, nici „salvagardarea” atâr oratori... (fr. sauvegarder) în locul scăpării neatinse sau a păstrării în întregime...”

Autorul Criticilor ia afară dela regula arătată aci terminologia științifică. Pentru-că, pe când literatura și celelalte acte sânt produsul genului național, care se deosebește dela un popor la altul, știința e produsul curat al rațiunii, care e aceeași pentru toți oamenii, prin urmare aceiași, cosmopoliti trebuie să fie terminii tehnici și noțiunilor științifice. Vom zice dar' „etimologie”, „gramatică”, „filosofie”, „astronomie”, „psihologie”, „poesie”, „pictură”, „muzică”, pentru-că așa se află în toate limbile culte; și nu vom zice vorbămint, limbămint, stie-ment, stelămint, suflemint, cum încercau a zice școala puristă. Terminolo-

gia științifică o luăm din limbile clasice vechi, din elina și latina, de unde o iau toate națiunile.

Sub nrul IV. dl Maiorescu vorbește mai pe larg despre vorbele de origine slavonă, pentru cari n'avem în limbă alte vorbe române, ca să le putem înlocui. Prin urmare înlocuirea lor cu neologisme ar fi o greșală și este cu neputință. Desvoltând regula privitoare la această clasă de cuvinte, dl Maiorescu critică direcțiunea școlii etimologice, care voia să alunge din limbă toate cuvintele de origine străină și să le înlocuiască, unii cu vorbe latine, alții cu italiene sau franceze. Asemenea combater purismul lui Aron Pumnul și stabilește regula, care am încercat a o rezuma în acest articol mai sus, regulă după care nu trebuie să înlocuim cuvintele înrădăcinate în limbă, ori de ce origine ar fi, când n'avem alte cuvinte românești cu cari să le înlocuim.

„Cuvânt înrădăcinat” — urmează autorul — este acela, al cărui înțeles face parte din întreaga viață sufletească a poporului; și semnul acestei înrădăcinări este întrebuintarea cuvântului în toate manifestățiunile genului unui popor: în rugăciunea isvorită din credința sa religioasă, în proverbul egit din înțelepciunea sa lumească, în povestea născocită de fantasia sa și în poezia înflorită din adâncul sa mișcare.

„Cine, înțelegând odată această comoră sufletească a poporului, cuprinsă

în cuvinte, s'ar mai pute gândi la sunetul brut al unui cuvânt și nu mai întâiu la tot cuprinsul său intelectual?”

Sânt douăzeci de ani, de când a scris dl Maiorescu aceste reguli, și sânt treizeci-și-trei de când a început critica în contra falsei direcțiuni de atunci a literaturii și a culturii noastre naționale.

La început lupta a fost înverșunată; însă cu timpul oamenii începură a recunoaște adevărul. Mai eșe generațiunile tinere din toate provinciile române au îmbrățișat cu căldură ideile noii direcțiuni. Cu toate acestea sânt încă multe disarmonii menite a dispăre; sânt multe cuvinte și forme cari deosebesc încă până la un grad limba cârturarilor din România de a celor din țările vecine. Și trebuie să ne bucurăm, când vedem, că tocmai veteranii literaturii noastre se ridică din nou în contra acestor deosebiri, și tocmai de acolo, de unde chiar la începutul literaturii s'a auzit cel mai pronunțat glas pentru unitatea limbii literare.

Lucrul este firesc, pentru-că în Ardeal și în țările vecine limba e mai expusă influențelor străine, și acolo trebuie să fie mai vie tendența pentru păstrarea și unitatea ei. E firesc și e trebuință, ca în prima linie „Asociațiunea română” pentru literatura și cultura poporului român să lucreze pentru acest scop.

Cum și prin ce mijloace?

Această „Asociațiune”, care face Academiei române o concurență deamănă

de laudă prin activitatea sa pentru cultura și unitatea culturală a poporului român, a înțelegând și până acum cele mai bune mijloace pentru realizarea marului său scop, în care intră și unificarea limbii literare. Ea a întreprins o grea lucrare pentru vulgarizarea științei, „Enciclopedia română”, îngrijește de răspândirea literaturii prin edițiuni populare, accesibile tuturor, premiază colecțiuni de literatură populară, s'a organizat în secțiuni pentru împărțirea activității membrilor după specialități, a înființat și continuă a înființa biblioteci populare și ambulante, are numeroase despărșăminte în toate ținuturile, cari lucrează pentru răspândirea ideilor și lucrărilor „Asociațiunii” în masele poporului și se îngrijește de înmulțirea mijloacelor pentru susținerea și mărirea acestei nobile și sacre instituțiuni.

Să urmeze pe această cale, să recomande tinerilor generațiuni studiul serios al literaturii și limbii române așa cum se vorbește și se scrie de scriitorii cei buni în România, pentru-că aici s'a păstrat și s'a desvoltat limba română în toată bogăția și frumuseța ei; să îngrijească prin toate mijloacele de o răspândire cât se poate mai întinsă a operelor scriitorilor de poezii și prosatori nostri, cari și într-o cât merită a servi ca model.

(Va urma).

„Asociațiunea“ la Găleş.

„Adunarea generală a desp. Săliște.

Săliște, 31 Iulie v. 1902.

Pe ziua de 28 Iuliu st. v. adunarea generală cercuală a desp. Săliște al „Asociațiunii“ a fost convocată în mica comună Găleş, situată în imediată apropiere de comuna Săliște.

Cu toate că cunoaștem nobila ambițiune și zelul înflăcărat de care sînt stăpîniți conducătorii acestei mici comune, în special domnii *Avram Aclănescu*, notar, *Ilie Iosof*, preot, și *Ioan Răchitan*, învățător, față de ori și care acțiune menită spre ridicarea bunăstărei, vazei și bunului renume al poporului din comuna lor, în special, și al poporului român în general; totuși ne-au surprins lucrurile pregătitoare ce le au făcut pentru buna reușire a adunării generale.

După-cum se va vedea din raportul amănunțit ce urmează despre această adunare generală, ea a și reușit splendid.

Frîmirea comitetului.

La capătul dinspre Săliște al comunei Găleş era ridicată o frumoasă poartă triumfală și aci egise spre întipărinarea membrilor comitetului, cari soseau dela Săliște, cu mic ou mare locuitorii comunei Găleş. Împușcături de treasuri și puternice urări de „trăiască“ resunară la sosirea dlui *Dr. Ioan Stroia*, directorul despărțământului, însoțit de membrii comitetului *Dr. Nicolae Calafaru* și *Dumitru Lăpădat*, precum și de alți domni și dame din Săliște. Învățătorul *Ioan Răchitan* întîmpină pe oaspeții sosiți cu un frumos și românesc cuvînt de binevenire, la care dl director al despărțământului *Dr. Stroia*, surprins de dragostea, frumoasa și caldă primire ce se face „pionierilor culturii“ din acest ținut, răspunde emoționat, aducînd binemeritate cuvinte de laudă și mulțumire frunțărilor și locuitorilor comunei Găleş pentru viul interes ce-l arată față de născuțurile culturale ale „Asociațiunii“.

Serviciul divin.

Dela poarta triumfală cei sosiți dimpreună cu întreg poporul adunat în rînduri de patru percourg strădele comunei, ce sînt frumos împodobite cu verdeață până la biserică spre a asista la serviciul divin.

Curățenia exemplară a acestei biserici, împodobirea ei cu fel de fel de prețioase ornamente pe lângă buna împresuire ce face asupra celui ce intră în ea, denotă totodată măsura mare a simțului religios de care se vede a fi stăpîniți credincioșii acestei biserici.

Sărbătorescul serviciu divin este celebrat de către d-nii *Dr. Ioan Stroia*, protopresbiter, *Petru Jaga*, preot în Tilișca, și preotul local *Ilie Iosof*. Răspunsurile liturgice le dă „Reuniunea română de cântări din Săliște“, sub

conducerea destoinicului ei dirigent *Iuliu Crișan* și contribuie prin această foarte mult la splendoarea serviciului. Frumoză, corectă și instructivă a fost predică rostită la finea serviciului divin de către dl protopresbiter *Dr. Stroia*, tîlmăcind pe înțelesul tuturor cuprinsul evangheliei din ziua aceea.

Sedința.

După o pauză de o oră dela serviciul divin, la orele 11, oaspeții sosiți precum și poporul din comună se întrunesc din nou în biserică spre a asista la ședința adunării generale. Inteligența, domni și doamne, din aproape toate comunele a fost în număr respectabil reprezentată. În lipsa unei liste complete a celor prezenți mă mărginesc a înșira numele comunelor din cari au fost participanți. Acestea sînt: *Acliu*, *Cacova*, *Gurariului*, *Orlat*, *Săcel*, *Săliște* (de aci puteau fi și mai mulți) *Sibiul*, *Tilișca*, *Vale*, *Poiana*, *Săsciori*, *Mercurea Sibiului*, *Cut* și *Cunța*.

Dl director al despărțământului, *Dr. Stroia*, mîneșcînd dela cuvintele iubitelui poet *Alexandru*: „Unde-i unul nu-i putere... etc.“ prin un frumos și acomodată cuvînt declară adunarea generală de deschisă. Fiind secretarul despărțământului împedecat dela participarea la adunare se alocamează secretar ad hoc dl *D. A. Mosora*, carele cetește apoi raportul comitetului despre gestiunea anului 1901/1902. Din acest raport scot următoarele date:

Comitetul a ținut în decursul anului trei ședințe. Intențiunea comitetului de a se aranja în fiecare comună de pe teritoriul despărțământului prelegeri publice de astă-dată nu s'a putut realiza neputîndu-se spre acest scop angaja prelegători încă din bun timp. S'a luat însă din nou dispozițiile de lipsă ca în earna viitoare să se stabilească un *ciclu de prelegeri publice* și intru-cît nu s'ar anunța prelegători din singuraticele comune să se designeze din partea comitetului prelegători. Cu acest privilegiu să se încerca și stăruința în fiecare comună să se înființeze *agenturi*. Prelegeri publice s'au ținut în earna trecută în Săliște, Orlat și Tilișca, ear' agenturi sînt înființate în Gurariului, Orlat și Tilișca.

Domnii membri *Dionisie P. Decei* (Orlat) și *Ioachim Muntean* (Gurariului) au înaintat la presiul un act, în care relevază ideea, că buna școală capitală rom. gr.-or. din Săliște să se amplifice cu o *școală reală*. Comitetul a discutat și s'a ocupat în o ședință cu această idee. Cu această ocaziune s'a constatat că ideea înființării unei școli comerciale în Săliște e veche, în timpul mai nou frunțărilor acestei comune s'au ocupat cu ideea înființării unei școli *civile de băieți*, ca mai necesară trebuințelor actuale. Ideile aceste au rămas însă până acum tot numai idei, lipsind mijloacele de lipsă pentru înființarea și susținerea unei astfel de școli. Lărgindu-și biserica din Săliște tocmai acum edificiul sau școlar și devenind astfel

acest edificiu în stare a sălăși în sine o astfel de școală, comitetul primește de tot binevenită sulevarea ideii din partea membrilor susnumiți și e de credință că ideea înființării unei școli medii n'ar fi un lucru imposibil, mai ales dacă comunele aparținătoare acestui cerc vor contribui cu câte ceva în scopul acesta. Financiară această ar deveni de tot ușoară în cazul cînd chestia relevată de părintele *Ioachim Muntean* în anul trecut referitor la „*fondul invalidilor*“ înființat în anul 1859 de comunele ce aparțineau cercului administrativ de odinioară al *Orlatului*, care azi a ajuns la suma de peste 120 mii cor. s'ar putea oare-cum aduce în vre-o combinație din care să rezultă câștigarea unei rente anuale din acest fond, care azi din lipsa de invalizi a devenit liber. Pentru a se convinge comitetul intru-cît ideea înființării unei atare școli e în adevăr o dorință generală și o lipsă simțită a întregului despărțământ o supune aprieții și îndrumării adunării generale.

Ca și în trecut așa și în prezent comitetul a publicat concurs pentru conferirea de premii în sumă de 30 cor. pentru cultivatoarele *grădinișelor de legumi*. Din suma de 30 cor. destinată spre acest scop 20 cor. au fost puse la dispoziția comitetului în adunarea generală din anul trecut de către dl *George Brătianu*, (București).

În ședința din 15 Iulie comitetul a decis a arangea în fiecare an o ocaziune adunării generale în comuna respectivă și o *exposiție industrială de casă locală*, ear' pentru premiarea celor mai frumoase, bune și folositoare produse ale industriei de casă din respectiva comună să se budgeteze an de an o sumă oareș-care. Pentru anul prezent s'a votat spre acest scop suma de 20 coroane.

Comitetul de un gir de ani, în fiecare comună unde se ținea adunarea despărțământului dona cărți în preț de 40 cor., pentru înființarea unei *biblioteci populare*, sau dacă în respectiva comună există bibliotecă școlară, atunci aceste cărți le dona acesteia. Așa a făcut și în anul acesta, donând pentru îmbogățirea bibliotecii școlare locale suma de 40 cor.

Metodul acesta de a înființa respective a îmbogăți bibliotecii este nu numai foarte laudabil, dar' totodată și foarte practic. Să ne închipuim numai că toate cele 42 despărțăminte ale „Asociațiunii“ ar urma exemplul desp. Săliște, am avea atunci în un singur an înființate 42 biblioteci în tot atâtea comune! Oare prin faptul acesta nu am contribui mult și sigur la ajungerea cât mai îngrabă la *întărirea culturală a poporului român*?

Sigur că da!

D. A. Mosora.

(Va urma).

Revista esternă.

Francia.

În Gonesec au fost primiți gendarmii, cari aveau să isgonească pe maice, cu petri și băte. Ei au trebuit să se retragă, revenind apoi cu o companie de infanterie. În multe locuri din departamentul Finistère se rup în fiecare noapte sigiliile aplicate pe porțile institutelor congregaționiste, fără ca autorii să poată fi descoperiți. În Folgrët, St. Méan și Ploudaniel se vor trimite un batalion de trupe coloniale și șese detașamente de infanterie.

Lt. colonelul Saint-Rémy, care a refuzat să asculte de ordinul, care-l mîna în contra școalelor catolice, și-a căpătat un tovarăș în căpitanul Mangin, care încă se află arestat din aceeași cauză.

Curtea de apel a declarat ilegală aplicarea sigiliilor oficiale pe edificiul școlar al maicelor din St. Charles și a cerut îndepărtarea lor.

Peninsula balcanică.

Sesiunea extraordinară a camerei bulgare a fost închisă.

Albanezii continuă cu invaziunile pe teritoriul sârb. După informațiuni primite la Belgrad, în Ipece a fost un meeting albanez, care a cerut telegrafice dela Sultan să declare Sârbiei războiu, pe care vor să-l poarte Albanezii singuri. În fruntea acestei acțiuni anti-sârbe e Riza-beiu.

Escadra rusă a *Mării-Negre*, de sub comanda vice-amiralului Hildebrandt și avînd între comandanții de unități pe marele duce Alexandru Mihailovici, cumnatul Țarului, vizitează de mai multe zile porturile turcești din Marea-Neagră. Ea a vizitat și portul bulgar Varne, unde a fost primită de Bulgarii cu mari demonstrațiuni.

Un număr de 12 ofițeri turci au protestat la ministrul de războiu că nu li-s'a plătit solda. Ofițerii nedisciplinați în cap cu comandantul regimentului căruia aparțin, au fost exilați într-o localitate din Turcia de Asia.

Burii.

În cercurile apropiate de Krüger se vorbește, că președintele se va retrage de tot în viața privată, pentru că nu vrea să împedecă o împăcare completă. E vorba, ca să nu se mai țină nici conferența bură, ce s'a plănuțit.

Gubernatorul din Natal a iertat restul de pedeapsă la toți răsculații condamnați pentru trădări la 2 sau sub 2 ani. Pedepsele în bani nu s'au iertat însă.

Știri mărunte.

Ziarul „Berliner Tageblatt“ află din Petersburg, că Țarul a ordonat liberarea tuturor studenților internați la închisoarea din Smolensk, în urma desordinelor universitare ce s'au produs, în Februarie trecut, la Moscova.

Conferența colonială engleză și-a terminat alături pertractările. Hotărârile s'au adus în înțelesul, că Anglia află de necesar a menține bunele relațiuni comerciale cu toate statele.

Din Brad.

— Audiatur et altera pars! —

— 8 August n.

(Urmare).

Comitetul a descoperit sincer, că nu se poate asigura o dotațiune corepunzătoare din mijloacele proprii ale parohienilor, de oare-ce ei suportă atâtea sarcini publice, încât înmulțirea lor într'un mod atât de însemnat ar răci în mulți simțul de iubire față de biserică, morală etc. și i-ar arunca în brațele celor, cari se fereșc de tainele sf. bisericii ort.

Fiind însă tocmai în curgere regularea dotațiunii preoțești prin congruă comitetul și sinodul au aflat cu cale să nu accelereze afacerea — să nu arunce pietri în vale, — sperînd, că prin regularea dotațiunii în genere, se va ameliora și parochia Bradului.

Cele petrecute s'au descoperit ven. Consistor, ear' administrarea s'a concretizat protopresbiterului ca I. paroh. Ven. Consistor a aprobat acestea și a dispus luarea măsurilor de lipsă pentru întreținerea parohiei conform normelor din vigoare.

Intru-aceea congrua s'a pus în curgere. Fiind parochiile Bradului înșinuate, speranța s'a realizat. Comitetul convingîndu-se, că dotațiunea crește în raport cu calificațiunea, la propunerea membrului Const. Costin, prof., a decis

cu unanimitate și ven. Cons. a aprobat, că la parochia a II-a din Brad pot concura numai absolvenți de gimnaziu.

Evident, că acest conclud s'a luat și aprobat numai după-ce dotațiunea era regulată și asigurată prin mijlocirea forurilor superioare la suma de 1200 cor. resp. 1600 cor. relut de cuartir etc. A urmat publicarea concursului în toamna anului 1901.

La parochii au concurat în termenul legal, nu după expirare — cum susține „Delavale“ — 3 competenți calificați, anume: N. Băegan, I. Șortan și P. Rîmbaș și 2 (A. Băegan și Ios. Costea, născuți în Brad) cu mai puține clase. Primii trei au fost admiși la concurs, ear' cei doi din urmă eschiși pe baza ord. consistorial.

Dacă privim concurenții calificați, aflăm: 1, că dl N. Băegan, învățător în Buciumani, a absolvat cl. VIII. la gimnaziul român ort din Brașov, dar' n'a depus maturitatea, a absolvat cursul teologie și a depus de curînd examenul de calificație și e june de vre-o 24 primăveri; 2, că dl I. Șortan a absolv. gimnaziul în Brașov, după terminarea cursului teologie, dar' n'a depus examenul de maturitate, are examen de calificație preoțesc cu notă „bun“, e preot în Blăjeni-Grosuri de aproape 2 ani și numără aproape 30 veri și 3, dl P. Rîmbaș, mator ca distins, calificat ca distins, diacon ceremonial de vre-o 6 ani, contabil la „Crîșana“, în al 52-lea an al etății și ginerile fericitului preot G. Bogdan etc.

Concurentul N. Băegan s'a prezentat în parohie, a cântat și cuvîntat poporului cu blîndeță și modestie, a făcut vizite pe la foștii sei profesori și apoi s'a reîntors la ale sale, recerîndu-și documentele originale și înțelegînd referințele nu s'a mai arătat prin Brad.

Concurentul I. Șortan încă s'a prezentat poporului și a servit altăurea cu protopresbiterul V. Damian, și-a asigurat și 2 partizani și de sigur câștiga și pe al treilea și mai mulți, dacă se prezenta în reverenți, cum se cuvine unui preot din sec. XX.

Concurentul P. Rîmbaș ca Brădean de aproape 30 ani și diacon ceremonial lipsește rare-ori dela biserică și totdeauna cîntă ori servește, așa că vocea-i e cunoscută tuturor sfînților și parohienilor. Era un candidat serios, așa că dînsului nu-i era teamă, că nu va fi ales, ci mulți dintre credincioși se temeau, că dînsul se va retrage.

Vezi Doamne! Cum se-și părăsească un post comode și dotat cu 2400 cor. la „Crîșana“? întrebau cei-ce prețușc mai presus banul, decât darul Domnului.

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiul, 15 Aug. n. 1902

CĂLINDARUL DE ZI

al biroului de informațiuni pentru străin, PIATA-MARE Nr. 14.

Sămbătă, în 16 Aug. n. 1902.

Galeria de tablouri a muzeului Baron Bruckenthal, Piața-mare nr. 10: După înștiințarea servitorului din muzeu. Întrarea 80 bani.

Muzeul de istoria naturală, strada Harteneck nr. 1: După înștiințarea intendentului casei. Întrarea 60 bani, pentru copii 20 bani.

Muzeul transilvan carpatic, strada Harteneck nr. 1: După înștiințarea custodelui (Strada Oisnădiei nr. 5, et. I). Întrarea 1 cor.

Deposît de arme orășene, la Primărie, strada Măcelarilor nr. 2: deschis dela orele 11—12 a. m. Întrarea gratuită.

Convocare. Conform concludului adus în ședința comitetului în 20 Maiu a. c. adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din Mediaș și jur.“ se va ține în anul curent în școala gr.-cat. din Mediaș în 24 August st. n. 3 ore d. a.

Din program relevăm următoarele puncte: Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală și raportul casarului. — Alegerea unei comisii pentru verificarea procesului verbal. La adunare sînt invitate a participa toate femeile române din Mediaș și jur, stimătele doamne și membre și toți sprijinitorii intereselor de progres ale acestei Reuniuni.

Se observă că în această zi la 2 ore p. m. în aceeași localitate își va ține comitetul reuniunii ședința sa ordinară.

O petrecere românească batjocorită. Din *Elisabetopol* ni-se scrie, că unii dintre Români întruși la petrecerea românească, ținută în *Dicio-S. Martin* la 2 l. c., au profanat petrecerea dîndînd ciardaguri și conversînd ungurește. Rușine să le fie acelor, cari își respectază în felul asta limba mamei lor!

Din nou op al d-lui Dr. A. Bunea.

Capitolul XXIV.

Miscarea culturală și literară sub episcopul Aron.

(Urmare.)

Un exemplar din „Flosculus veritatis“, adecă din textul latinesc tradus de Aron, a ajuns în mănăstirea Basilianilor din „Grotta Ferrata“ de lângă Roma, de unde l'a scos eruditul călugăr Benedictin (mai tîrziu Cardinal) Pitra, care în anul 1862 l'a rețipărit la „Propaganda“, însoțindu-l de o prefață foarte măgulitoare pentru călugării din Blaj.

Episcopul Aron este autorul și al altor cărți. Între acestea amintim: „Păstoriceasca datorie, dumezeștii turme vestită, 1758“. Scopul principal al acestei cărțiole pline de erudițiune canonică și patristică a fost să împedecă primirea tainei chirotoniei în diocese străine, adecă în țările românești și la Sărbii din Ungaria, unde mulți fugeau pe ascuns, își cumpărau darul preoției pe bani și apoi se întorceau în Transilvania spre a turbura liniștea bisericii unite. Scopul secundar a fost să stîrpească bigamia din cler și abuzurile ce se făceau cu despărțirea căsătoriilor. Cartea este împărțită în 10 capete: Capul I. arată, „că nu-i slobod a se chirotoni peste hotar“; cap II.: „Nu-i slobod preoților sau diaconilor a slugi ceva fără de voea și

blagoslovenia arhierului locului“; cap III.: „Cari sînt opriți și îndrăgesc a slugi, cari fără blagoslovenia arhierului locului fac altare sau casă de rugi, afară de biserică, de sfintele canoane se afuricesc“; cap IV.: „Nu numai a slugi cele preoțești, precum s'au arătat, ce nici a propovedul sau a învăța norodul fără blagoslovenia arhierului locului nu-i slobod“; cap V.: „Preoții cei legiuți, adecă canoniciește rînduiți, datori sînt în popoarele sale a slugi sfintele taine și a propovedul cuvîntul Domnului“; cap VI.: „Nu numai a slugi sfintele taine și a-și paște poporeni cu adevărata învățătură; ce și a-i feri de toată călbeaza, adecă de necurata învățătură și de năvălirea lupilor, datori sînt preoții“; cap VII.: „Precum sînt datori preoții a-și învăța poporeni legea Domnului și a le slugi cele sufletesti; așiderea sînt datori poporeni a-i asculta, a-i cînta și a le da cele trupești“; cap VIII.: „După chirotonire nimereu nu-i slobod a se însura“; cap IX.: „Cășatorile cele legiuite și după dumezeasca rînduială sîvrișite nu-i slobod a le despărți“; cap X. cuprinde „dumezeștile și bisericieștile porunci“.

Nu mai puțin importantă și actuală a fost și cărțioica lui Aron: „Adevărata mîngăiere în vreme de lipsă“ tipărită în 1761. E dureros, că din această carte n'am putut vedea nici un exemplar.

Știm însă, că scopul ei a fost să mîngăie pe cei-ce în revoluțiunea lui Sofronie suferiseră foarte mult pentru

alpierea lor de sfînta unire și deosebit pe nenumeștii preoți uniți, cari fuseseră isgoniți ou forța din casele și bisericile lor și din beneficiile eclesiastice, încât ajunseseră la espă de lemn și trăiau ascunși prin niște bordeie.

În fine tot Aron a fost autorul și al cărții despre conciliul dela Florența, tipărit în 1762, care nu am văzut-o și al altor cărți, înșirate mai sus la pag. 358, la cari de sigur a conlucrat și el, dacă nu le-a scris întregi.

Una dintre operele cele mai însemnate, dar' inedite, ale lui Aron este Biblia, tradusă pe românește.

O parte din manuscrisul acestei opere se conservă în biblioteca arhierescă din Blaj sub nr. 905. Din grosul volum manuscris lipsesc primele 47 pagini și astfel începe numai cu profetul Ezechiel, dar' merge până la sfîrșitul vechiului testament. Manuscrisul se încheie cu aceste cuvînte, ale căror caractere seamănă într'u toate cu scrișoarea lui Aron, cunoscută din alte manuscrise ale lui: „Sfîrșitul prefacerii vechiului testament, care ou mila Domnului în anul 1760 Martie 12 s'au început și cu același ajutor intru-același an Decemvrie 21 s'au sîvrit“. Se vede, că Aron a tradus „Biblia“ ca o lucrare de mîngăiere pentru sine, tocmai cînd revoluțiunea lui Sofronie era mai furioasă și cînd el a fost silit să petreacă în Sibiul.

(Va urma).

Sunt Români cei-ze vin de dincolo? De când cu deschiderea liniei ferate Turnu-roșu — cereș se știe că nu zicem ca frații de dincolo: »Verestoroni« — asistăm la un spectacol trist. Prin prăvăliile din Sibiu se observă adeseori domni și doamne, pe cari brunul, mal pronunțat al feței și volubilitatea mai mare a graiului îi dovedesc a fi de dincolo. Dar' pacoste! Cum trec granița își uită limba. Câte doamne sau domni au avut norocul să nenorocască în copilăria lor vre-o bisăla Nemțoaică pripășită a bonă prin cea România, toți și toate își țin de datorință a vorbi nemțește, fie prin hotele, fie prin prăvălii. Și ce nemțească, mamă! Pagubă că nu simulează numai eșirea din prăvălie. Ar pute să asiste la niște strâmbături — de ris, domnule — ale personalului de serviciu, înecă sigur, că le-ar trece pofta de a folosi limba străină în Sibiu. În prăvăliile cele mari din Budapesta încă așii personal, care vorbește românește, și aici în Sibiu, unde sunt peste 7000 Români, unde jurul e românesc, unde limba germană de toate zilele au adoptat idiotisme și fraze întregi românești, credeți că e cineva să nu știe românește? Vorbiți românește, pentru Dumnezeu, căci nu nemțeasca de România v'ați făcut ridicoli!

Exposițiile industriale din Sibiu. La rugămintea adresată instituiilor noastre economice-financiare de către comitetul dirigent al **exposițiilor industriale**, ce se vor aranja în toamna a. c. de reuniunea agricolă și de cea a meseriașilor români din Sibiu, pentru crearea de premii și ajutoare pe seama **exposițiilor, onorabilul „Institut de credit și economii, societate pe acții „Brădetul“ din Orlat, a binevoit a pune la dispoziția comitetului suma de 20 cor.**

Starea Regelui Eduard după înoronare. Buletinul medicilor afirmă, că regele Eduard a suportat fără greutate oboseala încoronării, este puțin alterat și noaptea a dormit bine. Simptoma generală e satisfăcătoare. Buletine nu se vor mai estrada. Regele și regina precum și ceilalți membri ai familiei au asistat alături la serviciul divin celebrat în catedrala St. James. Publicul i-a salutat pe întreaga cale foarte înufletit.

Tot în același timp s'a celebrat serviciu divin și în catedrala St. Petru, la care au asistat în frunte cu lord-majorul toți dignitarii statului și episcopii în ornate festive. Relativ la regele se mai anunță din Londra, că regele Eduard a adresat prim-ministrului Balfour o scrisoare, în care îl avertizează că dăruiește Osbornehouse-națiunei. Speră că va servi scopurile naționale și va deveni loc de recreație pentru ofițerii armatei și marinei engleze.

Cancelarla biroului de informații pentru străini, Piața-mare nr. 14, din 15 August n. începând își va ține orele de oficiu înainte de amiază dela orele 8 până la 12, ear' după amiază dela orele 2 și jum. până la orele 6 seara.

O comisiune în misiune științifică. Din Bologna se știe că Nași, ministrul italian de instrucțiune, a trimis o comisiune științifică de șapte membri în scopul de a face în **Albania** cercetări etnografice, geografice și istorice. Cu conducerea comisiunii a fost însărcinat profesorul de universitate din **Bologna Baldacci**. E caracteristic că înainte de câteva luni o aleasă societate maghiară-austriacă de vânători a voit să facă o excursiune în Albania, și deși arhiducele **Francisco Ferdinand** a protejat-o, Poarta s'a opus a le elibera permisul de trecere. În urma acesteia excursiunea a rămas. De, de se făcise Poarta are mai multă simpatie față de învățații italieni, decât de domni vânători maghiari și Nemți.

Rectificare. Relativ la corespondența »Actigerea de deputat distal în cercul Cristianului«, publicată în anul 135 al ziarului nostru, venim a face rectificarea, că dl W. Greskovitz, fostul fiscal comitatens, nu din indemn propriu, ci la însărcinarea din partea sedrii oficiale a încusat pe tutorii minorilor.

Nouă expediție spre pol. Navigatorul canadian-francez J. E. Bernier va face la începutul anului viitor o nouă încercare spre a atinge polul nord.

Expediția va cuprinde 44 membri și trebuie să fie 4 ani. Șeful ei vrea să și lase nava să plutească în voia valurilor 3 ani și 2 veri și să se apropie astfel cel puțin la 150 mile de pol, pe care îl va atinge apoi trecând ghețurile.

Corabia, care va face expediția, a fost construită în special după modelul vasului »Fram« al lui Nansen; ea va avea o coirasă de oțel și va fi instalată cu tot confortul pe care-l dă știința modernă.

Ea va mai avea un post telegrafic Marconi, mulțumită căruia căpitanul Bernier speră să rămână în comunicație neîntreruptă cu un post așezat la Hammerfest, extremitate limită europeană către nord.

Papa în contra căsătoriilor între familiile domnitoare înrudite. Papa dela Roma a notificat caselor domnitoare din Europa, că nu va mai acorda dispense autorizând căsătoriile între rude.

Papa sfătuiește pe suverani să lase copiii lor să se căsătorească cu prinți, cari nu sunt de sânge regal, pentru a evita astfel degenerescența intelectuală și fizică ce rezultă din aceste căsătorii.

Această hotărâre a lui Leon XIII. este foarte comentată, de oare-ce căsătoriile între conșanșeni sunt foarte numeroase în casele regale.

In chestia „Bradi levél“. Referitor la multa ventilată chestie de mai sus, primim dela o persoană deamă de ordină următoarele rinduri cărora cu plăcere le facem loc:

»După informațiunile primite, familia profesorului Albu se crește, în spirit adevărat național, ear' profesorul Albu își împlinește cu demnitate chemarea de profesor la o școală confesională română«.

Ear' cu privire la corespondența despre gimnaziul din Brad subscrisă de: Delavale ni-se știe că: »Elevii din acest gimnaziu capătă aceeași instrucție ca și elevii dela ori-care institut simiil din patrie, numără celor cu secunde nu e relativ mai mare, ca la alte gimnazii și dacă e puțin mai mare ca în anul trecut, cauza stă în aceea, că elevii cari vin în clasa I. gimn. au cunoștințe foarte slabe«.

În ajutorul Săcuilor a venit și episcopul rom.-cat. contele Gustav Malath, care prin un circular adresat preoților săcuilor le atrage atențiunea asupra datorințelor ce le incumbă de a se îngriji de necazurile și lipsele Săcuilor. Episcopul provoacă totodată preoții din Săcuime să se prezinte la **congresul săcuiesc**, ce se va ține din 28—30 August în Tugnad și se va sprijinească cauza săcuiescă.

Pentru îmbunătățirea sorții Săcuilor, cari materialicește stau mai bine ca țărani noștri, conluacă guvern, societăți, și întreaga preoțime, pe când noi preoțipati de alte griji, pentru țărani prea puțin facem!

Fotografiile Forului Roman. Din Roma se anunță că regele Italiei Victor Emanuel a lăsat să se facă fotografii de pe **Forul Roman**, pe cari legându-le într'un pompos volum de lux le va preda în persoană împăratului Wilhelm. Căldătoria la Berlin este cea din urmă pe care regele Italiei o face în anul acesta în străinătate, fiindcă pe presidentul Loubet îl va visita numai în primăvara anului viitor. Regelui Angliei nu-i va face în anul acesta nici o vizită. În cercurile curții se vorbește că regele Victor Emanuel se va întâlni cu regele nostru Francisc Iosif în San-Remo sau Bordighera.

Centenarul lui Lenau s'a sărbătorit săptămâna aceasta cu mare alaiu în Csată, locul de naștere al poetului. Sărbătorea aceasta n'a putut rămâne reînecată de govinismul judeo-maghiar, căci oareuri literare (?) din Pesta s'au înbulzit la ea, așa că memoria marelui poet german a fost pângărită de discursuri ținute de indivizi ca d'alde Hercezeg Ferencz, Švab renegat, etc. Germanii naționali din Vreșet au sărbătorit separat și încă cu înufletire așa de mare, încât biroul oficial de corespondență din Budapesta s'a grăbit să depezeze în lumea largă, că sărbătorea Vreșetenilor a făcut fiasco.

De ale Rutenilor din Bucovina. Încântați de greva țărănilor din Galizia, conducătorii Rutenilor din Bucovina au aflat de bine să înscenaze demonstrațiuni și între țărăni ruteni din acest ducat, deși situația materială a acestora e cu mult mai favorabilă ca a nenorociților din Galizia. În scopul acesta au tipărit niște apeluri pe cari le-a confiscat însă procurorul înainte de-a fi distribuite.

Mulțumită publică. D-nul Mihail Gomboș, proprietar în Vidra-de-sus, a deus la institutul de credit și economii »Dojna« din Câmpeni, suma de 1000 coroane pentru scopul edificării școlii din Ponorol, edificarea căreia școle de altcum, în 2—3 săptămâni va fi terminată. În numele comunei bisericăștii Ponorol, esprim pe calea aceasta suenunitului domn, cele mai călduroase mulțumite. Abrudnă, 25 Iulie (7 August) 1902. Iosif Gomboș, comisar consistorial în afacerea edificării școlii din Ponorol.

Știri mărunte. Regina-mamă a Spaniei Cristina dimpreună cu fiica sa infanta Maria Teresa au sosit ieri în Viena. Oaspeții regești au petrecut întreaga zi vizitând lucrurile de însemnătate ale Vienei: tesauratul regesc, colecțiunile curții și alte.

— Un fiu al răposatului fost mare vizir Achmed, care a fost atașat militar la ambasada turcească din Berlin, a fugit în străinătate.

— Starea reginei Belgiei, a Enrietei, care era bolnavă de moarte, s'a ameliorat. Se speră că regina va rămâne în viață.

— În curând se vor tipări memoriile lui Taaffe, fost ministru-president austriac.

Din America.

Dela unul din corespondenții noștri din America primim următoarea scrisoare, căreia cu plăcere îi facem loc în coloanele »Foi Pop.«

Wheeling W. Va., 30 Iulie 1902.

Aicea sunt călduri mari, ear' în unele state au fost ploți torențiale și inundații cari au făcut pagube colosale.

Riturile Misipisii și Misuri au eșit din albia lor pr' făcând în o mare de apă câmpurile de alungul lor. 300 mile pătrate de câmp s'au semănat cu grâu și gata de secere au fost nimioite. S'au făcut apel la celelalte state pentru ajutorarea țăranilor, cari au pierdut totul. În lunile Iulie și August nu prea are căutare lucru. Mai toate fabricile de oțel, fer și tinchea stau sau lucrează foarte puțin, așa că un mare număr de oameni se preumblă căutând de lucru în alte părți sau așteptând să se pornească lucru în locul unde au fost.

Lucru se plătește potrivit, dar' nu ai multă siguranță în el, de multe ori trebuie să mai perzi zile cu mutatul dela un loc la altul, ceea-ce după cheltuelile de aicea costă foarte scump. Pentru oameni fără de meserie e greu, mai cu seamă pentru cei mai în estate.

Puterea omului e scotită și trebuie să producă atâta cât e stabilit de fabricanți. În multe locuri lucrul, care în Europa îl fac trei, aicea îl face doi.

Pentru meseriași e ceva mai ușor dacă pot intra în »Uniunea lucrătorilor americani« fiind plătiți ceva mai bine și lucrând mai în voce.

Sărbătorii aicea nu sunt decât Nașterea Domnului Isus Christos, care se sărbăzează o zi, și Duminecile.

Repausul duminical însă se respectă mai mult decât ori unde. Toate afacerile comerciale, industriale, teatre locale și petreceri sunt închise toată ziua. Cărcimele de asemenea sunt oprite sub pedeapsă mare de a vinde beuturi, pân' luni dimineața. Legea prevede, că Dumineca trebuie petrecută în liniște și să meargă fiecare la biserică.

Morala căsătoriei e foarte mult protegiată de lege. Nimenea nu poate trăi în concubinată. Ear' aceia cari se abat dela lege sunt arestați și dați în judecată pentru traiu nelegitim. Dacă nu plătesc în bani, plătesc cu arest; ear' dacă faptul se repetă, pedeapsa crește.

O mare explozie s'a întâmplat la una din minele de cărbuni din Johnstown (Pensilvania). Aerul înecător care se strânge în mine și trebuie să iasă afară prin nește țevi (sau ventilație) din oarecare neglijență s'a aprins făcând o explozie teribilă dărâamând și îngropând sub dărâmături o parte de oameni aflați la lucru, ear' pe unii înecându-i fumul de gaz, așa, că perzând conștiința, a pierdut și viața din lipsa de aer.

Erau vre-o 600 oameni la lucru, când s'a întâmplat explozia. Numărul exact al celor pierduți nu s'a publicat și nici nu se va ști vre-odată, mai cu seamă, că proprietarii de mine caută din cât poate să nu arate nenorocirea așa de mare. În timp de 50 de ore după explozie s'au scos 143 cadavre, ear' 11 pe jumătate încă în viață. Numărul total al celor pierduți e scotit cam la 195 persoane după raportul proprietarilor de mine. Căutarea cadavrelor urmează încă. După nume din lista celor cari au fost scoși morți din mine cei mai mulți sunt Europeni în majoritate Poloni, Unguri (la aceștia le zic Huni) și Sioveaici. Din cei morți 64 sunt cu familiile aicea, așa, că aceștia au rămas fără de ajutor. Ceilalți au familiile și rudeniile în Europa. Mulți erau veniți numai de curând la America. Supărarea și jalea e mare aicea în fața acestei mari nenorociri, ear' când duceroasa veste va ajunge la casele acelor, cari și-au lăsat casa și familia venind la această despărțare pentru a nu se mai rentoarce, înfristarea și durerea va fi nespus de mare. După cât am oțit lista morților spre mângăierea mea n'am găsit nume românești, ceea-ce mă face să cred, că Români n'au fost la locul nenorocirii.

Fiindcă sunt mulți Români la Yongs-town, statul Ohio, cei cari vor oții și vor avea pe cineva acolo să nu ugețe că explozia a fost în acel loc. Explozia a fost în Johnstown, statul Pensilvania, unde n'am auzit să fie Români.

(Din »Foia Poporului«).

I. M.

Vieța socială.

Petrecere în Tür.

Inteligența română din Tür va aranja la 28 August a. o petrecere de vară din incidentul adunării generale a despărțământului XI. (Blaj) al »Asociațiunii«. Venitul curat este destinat pentru școala română gr.-cat.

Esamene.

Munții-Apuseni.

Am asistat la examenul ținut în Segagea, la 24 Maiu st. n. unde de 13 ani înceao funcționează de învățător ordinar definitiv dl Vasile Cirebea.

Un examen așa de bun ca cel din Segagea numai la școalele grănițrești am mai văzut. Școlarii erau gata la ori-ce întrebare pusă de magistrul lor, stând gata ca soldații în fața unui avat. Cel din bieniul I. ceteau fluent din cărțile lor de lectură, însă nu mecanice și în mod măiestrit, ceea-ce constată esaminatea din partea esmisiului comisar, părintelui Iosif Hătegan, din Sălciva. Materia s'a întrebat din toate obiectele, ear' răspunsurile au fost peste așteptare. Altcum dl învățător astfel de esamene bune a dat în fiecare an.

De față au fost părintele Iosif Hătegan, Nicolae Petruța, preot în Beli-oara, Ioan Oltean, învățător, primăria comunală, întreg curatoratul și o mulțime de popor, cari toți au rămas mulțumiți la răspunsurile micilor școlari.

Esamenul din Orestii s'a ținut în 3 Iunie, sub presiul preacoronatului domn protopresbiter al districtului Lupșa. La acest examen au fost de față 5 elevi cu învățătorul 6, progres absolut nimic, ba nici nu se cunoaște nimic urme, că doar' acei elevi ar fi cerșet vre-odată școală, poporul a declarat că copiii lor au fost cu totul lipsiți de învățătură.

Moțul.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 10.80—11.60, secară 6.80—7.60, orz 6.60—7.20, ovăș 4.80—5.20, oucuruz 8.40—9.60 cor. 10 ouă 44—50 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbunul 11.20; 20 lei (hârtie) 18.94; 20 lei (argint) 18.80; lira turcească 21.40; lira engleză 23.80; 20 marcs 23.34; napoleonul 19.04, rubla (hârtie) 252, rubla (arg.) 244 cor.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 chigr. bănățenesc 6.95—7.30; secară (nouă) 5.85—6.20; orz 5.15—5.25; ovăș 5.50—5.90 cuc. 4.90—5; cinoantin —.

Concursuri bis-școl.

Archidieceza gr.-or. Sibiu. Posturi inv. Rogoz, Peteritea, presb. Solnocului; Archita, Crihalma, Roadș, presb. Cohalmului; Deva, presb. Devei; Botan, Bobohalma, Cetatea-de-baltă, Crăciunel, Horia, Lepindea, Sân-Benedic, Șoimușul-român, Șilea-maghiară, Suplac, presb. Târnavei; Vărd, Chirpér, Prostea, presb. Agnatei; Cinadie, Gârbova, Tău, presb. Mercurei; Bacoa, Certejul-de-șos, Gialacuta, Ilia, Târnava, presb. Iliei; Berinfa, Cărbunariu, Făurești, Fănaș, presb. Cetății-de-baltă; Murăș-Săniacab, presb. Turzii; Feldioara, Târlungeni, presb. Brașovului; Gârda-de-șos, Lăpuș, Lăzești, Neagra-de-șos, Poiana, Ponorol, Șohodol, Peleș, Vidra-de-mijloc (2), presb. Câmpenilor; Ferihaz, Hendorf, Zoltan, Criș, Meșendorf, presb. Sighișoarei.

Bibliografie.

Dreptul civil român. A apărut vol. II. din preluatul op »Dreptul civil român« de dl C. Nacu, profesor la universitatea din București. Volumul acesta pe o estindere de 910 pagini 8%, mare sub titlul: Despre succesiuni, despre donațiuni între vii și despre testamente, despre contracte sau convențiuni — cuprinde cele mai însemnate părți din dreptul privat. Dl C. Nacu este cunoscut ca un jurisconsult de primul rang în România. Opu seu e tratat cu un mare aparat științific și practic. La fiecare pagină observăm exprimate în mod clar mai clar vederile savantului și praxa juridică de toate zilele. Recomandăm cu toată căldura juriștilor noștri procurarea acestui op de mare valoare pentru toți Români, cari se interesează de știință și de justiția regatului român. Prețul vol. II. e 12 lei. Se află de vânzare la librăria I. V. Socescu, în București.

Higiiena sau cartea sănătății, manual pentru școalele populare, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900. Prețul 30 bani.

Cărți nouă. Clădirea și întocmirea școalelor populare. A XII-a broșură publicată de reuniunea igienică a comitatului Sibiu. Sibiu 1902.

— *Die Lehre von der Bewegung fester Körper.* Ein Unterrichtsgang auf historischer Grundlage von Carl Albrich, jun. Sibiu 1902.

— *Posia lui Șerbănescu.* Conferență rostită la ateneele Brăila și București de T. C. Djuvara. Estras din Convorbiri literare. București 1902.

— *Liter. Vorschlag zur Reform der Handelsstatistik* von Alois Pollak. Viena 1902.

— *Panegiricul imp. Traian* (C. Plinius C. Secund). Traducere din latinește de Aur. Moșoiu, prof. Ploiești. Tip. »Lumina« 1902. Prețul 1 leu.

— *Tabelele și măsurile.* Manual ajutor la învățătură, de A. Minigian, inv. în Sân-Miclăușul-mare. Ed. III. Arad. Prețul 10 bani.

In editura librăriei Ciureu, Brașov, au apărut următoarele cărți nouă:

1. *Hanul Tătarilor* și fiul seu, de Maxim Gorchi, traducere de I. C. Panțu. Prețul 10 bani.

2. *Florin*, povești în versuri de S. Cujbă. Prețul 16 bani.

3. *Opt piese teatrale* pentru școlari și școlărițe. Dialoguri și triloguri de Maria Drăgan, învățătoare. Prețul 40 bani.

4. *Ruga dela Chișetiu*, comedie populară într'un act cu cântece și joc, de Iosif Vulcan. Nr. 9 din biblioteca teatrală. Prețul 40 bani.

— *Cântări liturgice* (liturgia Sfântului Ioan Chrisostom), compusă pentru cor de copii (în 3 voci) de Timoteiu Popovici, prof. sem., Sibiu. Se capătă la autor cu prețul de 3 cor. și 10 bani porto.

— *Poliieleul cu pripelele și psalmii cei aleși.* Estras din cărțile bis. prin A. Minigian, inv. Arad 1902. Prețul 30 bani.

— *A treia carte de cetera* pentru anul 3 și 4 de școală, de Mai mulți prieteni ai școlii. Ed. II. Ed. libr. Ciureu. Brassó (?) 1902. Prețul 1 cor. 30 bani.

Trei istorioare morale, de I. Bota, inv. Budapesta, 1902. Broșura 3—4 din biblioteca »Poporului român«. Prețul 40 bani.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școalele populare, de Dr. Nicolae Pop. Ed. tura IX., îndreptată și acomodată celui mai nou plan de învățământ Brașov, 1900. Editura lui H. Zeidner. Prețul broșurat cu harta Ungariei în negru 50 bani, colorată 60 bani.

»Cântări liturgice« (Liturgia sf. I. Chrisostom) pentru cor de copii (3 voci) compusă de Timoteiu Popovici, o broșură de peste 20 pagini — legătură de lux — care cuprinde toate cântările și răspunsurile unite atât la liturgia de Dumineca, cât și la praznice, ou axion și două priceșne, ear' ca adaos se mai află și axionul »Cuvine-se cu adevărate«, compus pe baza melodiei glasului al 4-lea pentru cor de bărbați. Cântările melodioase și ușoare ce se cuprind în această broșură, transpuse cu un ton mai sus, se pot cânta și cu cor de bărbați. Prețul lituriei este 3 cor. plus 20 bani porto (franco sub bandă).

Axionul pentru cor de bărbați se află și în ediție separată cu prețul de 60 bani plus 10 bani porto. Ambele se pot procura dela autori trimițând prețul înainte sau cu rambursă.

A apărut în editura Bibliotecii populare a adm. domeniului Coroanei (România) cărțile a XXII-a: »Îngreșarea câmpurilor«, sfaturi practice pentru stăpânul plugar, date de Dr. N. O. Popovici-Lupa, prof. la școala centr. de agricultură dela Herăstrău. Cu o gravură a castelului Peleș și mai multe ilustrații.

Sosiți în Sibiu.

La 15 Aug. n. 1902

Hotel »Împăratul Romanilor«: Vartesianu și fam., col. Lipatti și fam., Lințescu și fam., București; Reiss și fiul, rest. Deva; Albrich și fam., not. Graz; Dop și fam., Mediaș; Salamon, funcț. de bancă, Beretty-Ujfal; Iliescu, Stoicescu și fam., Oradea; Dumitrescu și soția, Caracal; Schäfer, subit. Alba-Iulia; Hellmann, com. Cluj; Hegedüs și soția, subit. Viena.

Hotel »Neurhrec«: Cristodores, Craiova; Popescu, Călimănești; Dimitriu, Zetrena; Verescu, dir. Craiova; Nagy, stud. în dr. Cluj; Kleff, com. Arad; Fehervari, art. Seghedin.

Hotel »Maltzer«: Nicoră, adv. Deva; Wozy și fam., cons. Cernăuți; Gyara, stud. Tirnovura; Zayzon, funcț. ec. Ciombrd; Metulescu și fam. com. Drăgușan; Ștefănescu, Brezoi; Gasslich, Viena; Florstedt, Arpașul-inf.

Hotel »Mihail«: Ferenczy, Cluj; Moșoiu, Orăștie; Stănuțescu, ec. Apold; Almășan, frisor Rimnic; Panaitescu, teleg. București.

Hotel »Habermann«: Cocceanu, com. Tohanul-vechiu.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohan.

Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Academia comercială din Graz.

Institut public de învățământ de rangul unei școli medii superioare, al cărei absolvenți se bucură de favorul serviciului ca voluntar pe un an, stă direct sub înaltul minister de instrucțiune publică și e subvenționat de stat.

În 18 Septembrie a. c. începe al 40-lea an școlastic. Se privesc absolvenți de școlile medii inferioare și de alte școli echivalente, precum și absolvenți de școlile civile (aceasta după prestarea unui examen de primire). Cu concesiunea înaltului minister pot fi primiți și absolvenți de alte categorii de școli echivalente. Institutul acesta s'a organizat de nou, astfel că elevii sunt puși în poziția de a putea satisface ușor și fără prea mari eforturi tuturor recerșilor pretinse de studiul dublu (cultură specială și generală). În anul prim de studii nu se mai învață decât o singură limbă străină.

Pe lângă academie se află și o clasă pregătitoare pentru concurenți mai puțin calificați și pentru aceia cari nu posed pe deplin limba germană.

În legătură cu academia este un curs de un an pentru abiturienți (începutul la 5 Oct.) în care se primesc absolvenții de școlile medii superioare și alte școli echivalente, cari doresc a se dedica întreprinderilor comerciale sau industriale sau cari doresc ca în decursul studiului universitar (jurisții) să-și îmbogățească cunoștințele lor conform recerșilor moderne.

Mai departe se mai țin și cursuri libere de o jumătate de an pentru domni și separat pentru dame. (Începutul la 18 Septembrie și 15 Februarie).

Prospecte și alte informațiuni, și referitoare la adăpostirea elevilor, trimite directoriatul din Graz, Kaiserfeldgasse 25.

Directorul: I. Berger.

264 4-8

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apusenți, patria lui Horia și Ianon, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o ghidă.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate siacale noastre au apărut în cuvinte elocvente aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Țeara română”, scrie într-o altă:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intrădevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

Librăria W. Kraft.

Provocare.

Subscrișul, în numele fondatorilor, rog pe toți domni, la cari mai sunt prospecte ale înființării institut de credit și economii „Viitorul” din Sănmiclușul-mare (Nagyszentmiklos) să binevoiască a le restitui până la adunarea generală, care se va ține la finea lunii August st n. 1902.

Sănmiclușul-mare, în 11 August 1902

Cu stimă

Dr. Nestor Oprean,
advocat.

291 1-1

Contabil de partidă dublă,

corespondent de limba română sau voiajor se oferă un comerciant român, care cunoaște în scris și vorbă limba germană, vorbește limbile slave și franceză și puțin ungurește.

Oferte se se adreseze la administrația „Tribunei” sub „Poliglot”.

282 6-15

Băieți de prăvălie.

În prăvălia de coloniale, fer și galanterie a subscrișului se primesc 2 băieți de prăvălie, Români, cari să aibă 1-2 clase civile, gimnasiale sau reale, să știe vorbi și scrie românește și ungurește. Cererile se se adreseze la

Ioan Comloși,

288 2-5 comerciant în Hunyad-Dobra.

M. VOGELSANG

Sibiu, strada Cisnădiei 12.

Atelier mehanic de împletitură.

Articoli

de tot felul de împletitură, confecționați la noi, precum:

ciorapi, mănuși, jachete pentru domni și dame, gamași, învelitoare de iarnă pentru genunchi, pantaloni,

fuste, hăinuțe pentru copii, bonete etc.

Mare deposit de

albituri „Normal” sistem Jäger, din lână de oaie, precum și

cămeși și ismene de bumbac, cămeși pentru turiști și bicicliști, cămeși

„tricot”, pantaloni, costume de copii.

Toate felurile de

tort de împletit și croșetat cu lustru de mătășă.

Deposit abundent de

cravate, gulere, manjete, brise etc.

Toate felurile de ciorapi spârți se primesc spre reparat.

281 2-10

Salon de croitorie pentru dame

sub conducerea

unor foarte bune forțe vieneze.

Confecționarea

de tot felul de haine femeiești,

toilete englezești și franțuzești,

bluze, haine de dormit, haine „reform”,

jachete, mantale,

pelerini și articoli de sport,

se confecționează, la dorință expresă, în

timp de 2 zile.

La comanda din afară e de ajuns să se trimită o tălă bine croită și lungimea

esactă a rochiei.

Toate felurile de accesorii, garnisire, căp-

tușeală și stoffe le am în deposit.

Toilete vechi se întocmesc după fason modern.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de romane și schițe.

Preț 2 cor., plus 10 bani poșt.

Se poate procura dela

Librăria
W. Kraft.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat reg. ung. valabil din 1 Maiu 1902.

Budapesta—Predeal

Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat			Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat	
10.—	10.—		2.10	pleacă	Viena	sosește	1.50	7.20	6.20	1.50
8.30	6.50	5.45	9.15		B.-Pesta (gara centr.)		7.10	1.50	6.20	7.50
11.21	8.46	9.02	11.12		Szolnok		3.37	11.44	3.35	5.39
1.33	10.38	11.33	12.47		P. Ladány		1.19	10.06	1.34	4.03
3.42	11.56	1.48	2.11	sosește		pleacă	11.04	8.43	11.36	2.38
4.10	12.21	2.06	2.18	pleacă	Oradea-mare	sosește	10.44	8.38	11.17	2.31
4.50	12.51	3.03	2.51		Mező-Telegd		1.07	8.11	10.42	2.01
5.33	1.27	3.45	3.26		Rév		9.32	7.47	10.08	1.37
5.56		4.06			Bratca		9.11		9.50	
6.42	2.14	4.52	4.16		Ciucia		8.37	7.09	9.19	12.55
7.23	2.46	5.32	4.52		Huiedin		7.58	6.40	8.37	12.23
8.23		6.39	5.42		Nadășul-un-ureșo		6.42	5.41	7.21	
8.37	3.42	6.59	5.55	sosește		pleacă	6.17	5.23	7.—	11.10
8.54	4.20	8.30	6.11	pleacă	Cluj	sosește	5.25		6.45	10.50
9.11	4.41	8.59	6.27		Apahida		5.03		6.27	10.34
10.17	5.53	10.29	7.26		Ghiris		3.48		5.18	9.30
10.47	6.24	11.16	7.50		Cucerdea	pleacă	3.11		4.43	9.00
10.56	6.33	11.31	7.52			sosește	3.02		4.33	8.55
11.03	6.40	11.40	7.56		Uioara		2.56		4.27	8.50
11.12	6.48	11.50			Vințul-de-sus		2.49		4.20	
11.34	7.11	12.20	8.16		Aiud		2.27		3.59	8.29
11.52	7.32	12.46	8.32	sosește		pleacă	2.05		3.38	8.12
12.24		1.36	8.37	pleacă	Teiuș	sosește	1.35		3.02	8.00
12.53		2.10			Crăciunel		1.04		2.36	
1.02		2.19	9.04		Blaj (ungh. Tërnavel)		12.53		2.26	7.35
1.14		2.30			Blaj		12.43		2.16	
1.45		3.08	9.31		Micăsasa		12.05		1.44	7.08
2.01		3.27	9.43	sosește		pleacă	11.45		1.25	6.56
2.15		3.32	9.47	pleacă	Copșa-mică	sosește	11.09		1.06	6.50
2.33		4.51	10.01		Mediaș		10.53		12.49	6.37
3.04		4.21	10.25		Elisabetopole		10.24		12.18	6.16
3.40		4.56	10.53	sosește		pleacă	9.48		11.40	5.49
3.47		5.03	11.—	pleacă	Sighișoara	sosește	9.22		11.33	5.42
4.03		5.22	11.14		Hașfalău		9.04		11.17	5.29
5.35		6.52	12.26		Homorod		7.44		10.03	4.23
6.13		7.29	12.58		Agostonfalva		7.07		9.22	3.50
6.43		7.56	1.16		Apăta		6.45		8.57	3.35
7.16		8.28	1.35		Feldioara		6.16		8.27	3.15
8.00		9.07	2.09	sosește		pleacă	5.40		7.48	2.45
11.40		3.55	2.19	pleacă	Brașov	sosește	9.23		5.00	2.18
12.38		4.40	3.01		Timiș		8.45		4.05	1.42
1.11		5.10	3.31		Predeal		8.20		3.32	1.12
8.05		11.55	9.10	sosește	București	pleacă	3.05		7.35	9.15

Copșa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș

Tren de persoane			Tren mixt	pleacă Copsa-mica Oena (Scalde) Sibiu pleacă Talmaciu mare Avrig sosește Făgăraș	sosește pleacă sosește pleacă	Tren de pers.	Tren mixt	Tren de persoane		
2.21	4.43	11.14	7.10			6.25	9.32	3.19	12.35	
3.43	6.27	12.35	8.42			5.13	8.15	1.40	11.07	
4.12	7.04	1.04	9.15			4.40	7.41	1.05	10.30	
Tr. mixt	Comunică numai Marja și Vinerea	Tr. mixt	—			—	—	—	Tr. mixt	—
4.33		2.—	—			—	7.33	—	8.57	
5.23		2.54	—			—	6.45	—	8.04	
6.15		3.59	—			—	6.01	—	7.15	
8.34		6.35	—			—	3.32	—	4.25	

Budapesta—Arad—Teiuș

Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat			Tren de pers.	Tren accelerat	Tren de pers.	Tren accelerat
10,00	10,00	12,30	8,50	pleacă	Viena	sosește	3,25	7,20	6,20
8,10	6,50	10,00	2,15		B.-Pesta	gara centr.	6,10	1,10	7,20
10,56	8,46	1,00	4,15		Szolnok		2,49	11,19	4,13
3,33	11,51	6,05	7,11	sosește		pleacă	9,35	8,18	11,20
4,07	12,11	6,35	7 18	pleacă	Arad	sosește	8,57	8,08	10,50
4,72		6,46	—		Glogovaț		8,45	—	10,38
4,07	—	7,06	—		Gyorok		8 24	—	10,14
5,03	—	7,16	—		Pauliș		8,12	—	10,00
5,20	12,49	7 29	7,56		Maria-Radna		7,57	7,30	9,45
5,54	—	7,55	—		Conop		7,22	—	9,15
6,13	1,16	8,11	8,24		Bézaava		7,05	7,00	8,57
6,58	1,46	8,51	8,54		Soborșin		6,25	6,34	8,15
7,27	2,05	9,19	9,11		Zam		5,50	6,08	7,41
7,53	—	9,43	—		Gurasada		5,23	—	7,16
8,08	2,28	9,59	9,34		Ilia		5,13	5,45	7,06
8,26	—	10,67	—		Branicica		4,49	—	6,43
8,52	2,54	10,42	10,00		Deva		4,27	5,19	6,20
9,06	3,06	10,46	10,11		Simeria (Piski)		4,12	5,08	6,05
9,52	3,32	11,35	10 43		Orăștie		3,33	4,36	5,19
10,16	—	11,56	—		Șibot		3,13	—	4,55
10,38	4 00	12,16	11,11		Vințul-de-jos		2,53	4,09	4,34
10,54	4,26	12,34	11,23		Alba-Iulia		2,33	3,57	4,17
11,30	—	1 05	11,45	sosește	Teiuș	pleacă	2,00	3,33	3,43

Vințul-de-jos—Sibiu.

	Tren mixt			Tren de pers.			Tren de pers.	Tren mixt		
—	2,00	7,30	4,10	pleacă	Vințul-de-jos	sosește	11,30	7,48	10,15	—
—	2,24	7,57	4,31		Sebeșul-săseșc		11,14	7,28	9,55	—
—	2,47	8,20	4,49		Călnic		10,56	6,48	9,15	—
—	3,11	8,44	5,08		Cunța		10,46	6,34	9,02	—
—	3,21	8,54	5,17		Mercurea-Sărătușă		10,31	6,15	8,43	—
—	3,40	9,12	5,31		Mercurea		10,19	6,00	8,28	—
—	3,54	9,26	5,42		Apoldul mic		10,03	5,18	8,14	—
—	4,30	10,05	6,11		Apoldul-mare		9,52	4,55	7,52	—
—	4,58	10,33	6,33		Galeș		9,33	4,25	7,24	—
—	5,27	11,07	6,56		Seliște		9,17	4,05	7,05	—
—	5,40	11,20	7,06		Săcel		8,58	3,40	6,41	—
—	5,50	11,30	7,15		Cacova		8,48	3,28	6,29	—
—	6,01	11,45	7,24		Orlat		8,38	3,16	6,17	—
—	6,18	12,03	7,35		Cristian		8,18	2,48	5,50	—
—	6,44	12,29	7,56		Turnișor		7,54	2,17	5,17	—
—	6,55	12,40	8,05	sosește	Sibiu	pleacă	7,44	2,05	5,05	—

Arad—Timișoara